

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

[Prooemium.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

DISPUTATIONES PHYSICÆ. PROOEMIUM.

ABSOLUTA tandem Logica prima Philosophiæ parte; de Dei, D. Virginis, & Sanctorum Carmeli Doctorum bene confisi auxiliis, ad secundam pergimus, quæ Physica dicitur, à voce Græca *Physis*, eò quòd naturam spectet ac rimetur; quod enim Græcè *Physis*, Latine naturam significat: unde hæc pars Philosophia Naturalis rectè nuncupatur.

II. Physica autem Aristotelica, quæ hodie in scholis dictari solet, in sex partes dividitur.

III. Prima continet octo libros *Physicorum*, in quibus agitur de *Corpore Naturali*, ejus *Principiis*, & *affectionibus*, ut v. g. *motu*, *loco*, *tempore*, &c.

IV. Secunda, quatuor libros de *Cælo*, in quibus de *corpore simplici*, sive de *cælis* & *Elementis*, eorumque *motu* ac *qualitatibus*, controvertitur.

V. Tertia, duos libros de *Generatione* & *Corruptione*, in quibus tractatur de *nutritione*, *alteratione*, *intensione*, *rarefactione*, *condensatione*, &c.

VI. Quarta, quatuor libros *Meteorum*, in quibus de *mixtis imperfectis*, in sublimi præsertim generatis, ut *rore*, *pluvia*, *nive*, *ventis*, *fulmine*, *tonitru*, &c. *Quæstiunculæ* instituuntur.

VII. Quinta, tres libros de *Anima*, in quibus disputatur de *anima*, *intellectu*, *voluntate*, *memoria*, *sensibus*, eorum *organis* & *actibus*.

R. P. Francisci Bonæ Spei Physica

A

Sexta,

VIII. Sexta, nonnullos libellos de parvis naturalibus, in quibus agitur de sensu & sensibili, vita & morte, iuventute & senectute, &c. Libri autem de Animalium natura & varietate, qui à nonnullis Græcis octoginta talentorum nuncupantur, eò quòd Alexander Aristotelis discipulus, in eis discendis, octoginta talenta impenderit, Historicis ordinariè relinquuntur; quia populares & intellectu faciles.

DISPUTATIO PROOEMIALIS

De Objecto & Natura Physicæ.

D V B I V M I.

Quodnam sit Objectum Physicæ.

Ntè Resolutione n

ix. Suppono 1°, naturale variè accipi.

x. Primò, prout opponitur violento; quomodo naturale est levi fursum, gravi deorsum moveri; aquæ frigefacere, igni calefacere.

xi. Secundò, ut opponitur libero (cujus explicatio ad primam secundæ spectat, nec verbo absolvi potest:) quomodo bruta, ignis, & cætera, quæ ex proprio agendi modo necessariò agunt, dicuntur agentia naturalia.

xii. Tertiò, ut opponitur supernaturali & miraculoso; quomodo forma subiecto, effectus causæ citra indebitam à Deo elevationem (licet violentè) contingens, dicitur naturalis.

xiii. Quartò denique, (ut illius superfluas acceptiones alias prætermittam) rectè ens naturale accipitur pro corpore completo, sive constante materiâ, formâ, unione & subsistentiâ, cum nonnullis ei circumadjacentibus, ut v.g. ejus causis, proprietatibus, effectibus, actionibus, &c.

xiv. Suppono 2°, mobile posse sumi dupliciter: primò formaliter pro proximo Principio motus, quod est ipsa mobilitas, seu aptitudo ad motum, ut ratione præcisâ à Corpore naturali completo. Secundò radicaliter, quomodo rectè confunditur cum Corpore naturali completo, ex quo ratione nostrâ fluit, de quo. n. 13. His autem suppositis, sit

R E S O L U T I O I.

xv. **D**ico 1°, Objectum totale materiale Physicæ est Corpus naturale, cum ei circumadjacentibus nonnullis num. 13. enumeratis. Hæc Resolutio omnino videtur P. Ioan. à S. Thoma hic q. 1. art. 10. Ferrar. q. 2. & plurium aliorum Thomistarum.

xvi. Probatur, illud est Objectum materiale totale Physicæ, circa quod Physica versatur, & de quo in tota Physica tractatur; sed illud est Corpus naturale cum ei circumadjacentibus dictis, ergo, &c. Minor patebit ex decursu Physicæ; major est omnium.

xvii. Addo tamen, commodè sustineri posse cum P. Ioanne à S. Thoma hic, & pluribus aliis, objectum totale materiale Physicæ esse corpus mobile, &c. hæc enim re conveniunt, & solâ voce differunt; si ly mobile sumatur radicaliter; quia Corpus naturale est Principium motus, primò & per se, quod est esse mobile: minus tamen commodè assignant PP. nostri Complutenses ens mobile; tum quia Angelus est ens mobile; de illo tamen non nisi secundariò agit Physica; tum etiam quia de partibus corporis agit Physica; non verò de partibus entis, nisi illud personaliter pro sua specie sumas.

xviii. Obijcies tamen: de multis tractatur in Physica, quæ ad Corpus naturale, aut mobile, non spectant, ut de Deo, Angelis, vacuo, &c. ergo Corpus naturale, sensu dato, non est objectum materiale Physicæ.

xix. Respondeo distinguendo antecedens; de multis tractatur in Physica, quæ ad Corpus naturale, sive mobile, tamquam essentialia ejus constitutivum, non spectant, concedo antecedens; tamquam aliquid ei circumadjacens, nego antecedens; hoc autem sufficit, ut sint de objecto Physicæ; aliis Physicus de causis, actionibus, ubi, &c. malè tractaret; de illis tamen speciales Tractatus instituit: Vnde patet ad P. Poncium hic, volentem Angelos, ac per consequens Deum, secundum omnem rationem esse considerationis Metaphysicæ; quia secundum omnem rationem abstrahunt à materia: patet, inquam, quia ab illa tantum abstrahunt tamquam à suo essentiali constitutivo; quomodo omnia ei circumadjacentia ab illa abstrahunt; non verò tamquam ab eo cui circumadjacent tamquam motores, alteratores, &c. hoc autem posito, distinctio Metaphysicæ à Physica, erit in eo, quòd Metaphysica immaterialia, sive abstracta à materia, consideret, tamquam primarium suum objectum; Physica verò solum, tamquam aliquid Corpori naturali objecto suo primario circumadjacens.

R E S O L U T I O II.

xx. **D**ico 2°, naturalitas Corporis naturalis & circumadjacentium nonnullorum est objectum formale sub quo Physicæ. Ita meliores Thomistæ, & nominatim PP. Complutens. & Ioan. à S. Thoma, Scotistæ & PP. Societatis communiter,